

BIBL. NAZ.
VIN Emanuele III

SUPPL.
PALATINA

B

551

NAPOLI

689.

App. Rot. P. 111

626.322

SELECTA CARMINA

VERSIBUS VARIIS EXARATA

SACERDOTIS RAPHAELIS CIRILLO

NEAPOLI
EX VANNI TYPOGRAPHEO
MDCCCLV

DIVO ALPHONSO MARIAE DE LIGORIO
PATRUO MAJORI
OMNIGENA ERUDITIONE
MAXIMAEQUE SANCTITATIS GLORIA SPECTATISSIMO
PATRONO PERENNIBUS AUXILIIS PRAESTANTISSIMO
HAEC SELECTA CARMINA
VERSIBUS VARIIS AD TRUTINAM EXARATA
NE SERAM SUI POSTERITATEM OBRUERET OBLIVIO
ET
QUO GENTILITIA AD POSTEROS NEPOTES
MEMORIA PERENNARET
ATQUE SUAM IN PRAESENS OPEM EXPERIRETUR
SACERDOS RAPHAEL CYRILLUS
ABNEPOS OBSEQUENTISSIMUS
QUANTA MAXIMA FIERI CONSILII TENACITATE
IN GRATISSIMI SUI ANIMI MONUMENTUM
VOLENS LUBENS
DEDICAVIT

Kal. Octo. Anno R. S. MDCCCLV.

SUMMO LABORE SUMMA GLORIA COMPARATUR

ODE

Sunt ista Pindi sacra cacumina!
Chordas loquaces pectine tempera,
Magnos et Heroum labores,
Collioep, meditare cantu.

Mater Virorum Gloria fortium
Obliviosae noctis imagine
Non urget illum, quem labora
Per titulos memoranda Virtus

Æternæ. Omnes post Agamennona
Laboriosos Fama Corinthio
Celavit in signo, geritque
Sydereos adamante vultus;

Nam clara virtus parva laboribus
Longe renidet saccla per omnia:
Hac arte constanter beatas
Firmat opes animosus Heros.

Jovis minister fulmineae potens
Satelles irae ceu eminet alites;
Sylvis ferarum seu phalanges
Indomiti superant Leones:

Videre claro pulvere sordidos
Inter labores jam videor duces,
Qui hinc, inde per caedes, per hostes
Impavidam explicuere frontem.

Labore functi robur Achillei
Narrare fas est; seu Hectora curribus
Raptat superbis, seu furentes
Dardanidos juvenes fatigat.

Bellisque fortis sic Pylius senex
Laudatur acri Meonidae tuba;
Sic Liber, extremos qui ad Indos
Thysigerum comitatus agmen.

Te non, Iason, carminibus suis
Silebit, audax Colchidis aequora
Dum scandis, auratisque onustus
Exuviis rediisse gaudes.

Post hos nec Orpheus vate caret sacro,
Dum dira mulcet Numina ad inferos
Nervos laborans, atque Stygis
Eurydicen revocat palude.

Sic vivit Heros, qui penetralibus
Sacros Penales pertulit Ilii
Per damna, per flammās, beatam et
Elysiam remeavit oram.

Sic inter omnes strenuus Hercules,
Sive ille pellit Stympthalidas aves,
Lernae vel Hydram, vel Nemeae
Intrepidus jugulat Leonem.

Item secundis usque laboribus
Romana pubis crevit adorea;
Sic te Gelae, Caesar, Scythaeque,
Et Tanain prope flumen orti

Laudant. Canorum desere barbiton,
Et, Musa, vento contrahere carbasa,
Ne fluctibus fessus fatiscat
Cursibus in mediis phaselus.

O B

PRINCIPIS JUVENTUTIS FRANCISCI

REGALIS INFANTIS

FERDINANDI II. ET CHRISTINAE REGINAE

FAUSTISSIMI ORTUS LAETITIAM

ELEGIA

Hoc erat, excelso Pindi quod vertice Musae
Ducebant hilares per loca sola Choros.
Pallaque puniceo fulgebat murice et auro,
Fulgebant Cypriis tempora cincta rosis.
Gaudia tentarunt animos nova scilicet ortus
FRANCISCI; hinc libuit pangere dulce melos.
Hinc omnis Phoebe chorus, ac ipse augur Apollo
Nascenti Puero, Cyrraque tota vacant.
Nulla cicuta silet, juvat indulgere choreis,
FRANCISCUM et lactis tollere ad astra modis.
Quid nos, Progenies Regum, quibus inclyta Proles,
Causaque Tu nostrae maxima laetitiae?
Laetemur, laetemur Io, exulemus et omnes;
Dum plaudit Regnum, plaudit uterque Polus.

Oſia quid terimus? celeres Io tecta petamus;
Fundamus canis lilia utraque manu.

Laetitia ingenti Puerum venerabimur illic,
Et dabimus malis oscula blanda suis.

Munera quisque ferat, Natus nam munera lactens
Nostra amat Ille, licet sint nimis exigua.

Non gemmas, non quaerit opes, quas Indica tellus
Mittit, et aurifero servat Erythra mari;

Seu quas occiduis Hermus submittit ab undis,
Seu quas Pactolus Lydius amnis habet.

Parvulus en Ipse est, nec parvula dona recusat,
Et dantem potius, quam bona dantis amat.

Munera sint ergo flores, sit mollis acanthus,
Sint violae, et pictis lilia mista rosis.

Hisce, Puer, dein spargemus cunabula Regum;
Quod signum nostri munus amoris erit.

RELIGIONIS PROSOPOPAEJA

ODE

Divi Tonantis filia pulchrior,
(Favete linguis) Relligio loquor:
Arcana divinis profunda

Consiliis, mea cura Pubes,

Audito. Quae te tardat inertia?

Intende vires, dum generosior

Succrescit aetas, atque fervet

Ingenium. Meliore fato

I, quo parentum, curaque provida

Rapit Virorum, queis sapientiam

Addisce, majorumque mores

De teneris imitator annis.

Sensere Patres, sub penetralibus

Nutrita sacris rite quid indoles

Posses, quid et leges avitae

In pueros, veterumque norma.

Ubi repulsae nescia sordidae
Virtus renidet, pectora roborant
Rectique cultus, et pudici
Condecorant bene nata mores.

Portum (quid haeres?) fortiter occupa;
Austro, Juventus, contrahe carbasa
Insanienti: ehu non vides, ut
Æquoreis agitaris undis?

Soluta saeculi sollicitudine
Primam juventam moribus imbue,
Assuesce majorum paternis
Consiliis sapienter uti.

Hac arte veri propositi tenax
Disces nefandos prava jubenlium
Horrere motus, atque amores
Insolito superare nisu.

Sic tuta Petri vela dabit ratis
Tumultuosi fluctibus aequoris,
Et laeta per syrtes minaces
Sollicitum remeabit aequor.

Videre saevos jam videor Notos
Depraeliantes aequore fervido,
Invicta quos remex, Juventus,
Sub DUCE despicias LEONE,

Prorae tonanti qui sedet arbitrer,
Nuluque fluctus temperat horridos.
O Praesul aeternum per aevum
Tergemino decorande regno!

Quem longa Romae dum Capitolio
Servabit aetas, aurea saecula
Terris redibunt, quae datura
Progeniem generosiolem.

JUSTITIAM ET CHARITATEM

COMMENDAT POETA

ET PUEROS AB INEUNTE AETATE HISCE VIRTUTIBUS ASSUEFACIENDOS

ODE

Sedes amoeni desere Castali,
Pindique colles, et sacra carmina
Dic prima musarum canoris,
Calliope, socianda chordis.

Non clara caeli Numina fulgidi,
Non gesta Regum, et cladibus inclytum
Heroa vel lyra jocosa,
Vel cithara celebrare sumo.

Dicenda chordis nobilis Æquitas,
Dicenda pacis nuntia Charitas
Levamen orbis, Regum et unum
Praesidium, columenque regni.

Justi tenacem propositi virum
Frustra malorum prava jumentium
Invadit ensis, nec tyranni,
Nec quatiunt mala luctuosa.

Suos inique laedere despicit,
Jurata pacis frangere foederu:
Et gaudet amovere culpas,
Et veterem renovare pacem.

Hac arte Reges non metuunt dolos,
Haud serla nulant frontibus aurea;
Nec damna, nec graves secures
Sub domino, imperioque justo

Terrent. Repulsae nescia sordidae
Intaminatis crescit honoribus
Virtus; et arae halant Sabaeis
Muneribus redolentque templa.

Hac arte diris sunt fora litibus
Soluta; gaudent praedibus orfani;
Gallicae sub cantum patroni
Ostia non feriunt clientes.

Quo divus Ardor pectora roborat,
Hic bella saevis seditionibus
Producta labent, atque faustae
Laetitiae, redeuntque paces.

Non sanguis, astus, dissidium, et furor,
Luctusque turpes, et querimoniae
Regnant, securis nec minacis
Supplicia, exitiumque torquent.

Hic rectus ordo militat undique,
Pacis resident vincula dulcia;
Tuteque vivunt, nec tumultus
Regna liment, trepidantque ferrum.

Quae cura Patrum? dogmata discere

Robustus acri Justitia puer

Assuescat, atque hostes Averni

Exuperet, meluatque Numen.

Victrix dextra comprimit agmina

Sic perditorum prava jumentum,

Pellensque lascivos amores

De vitii imperio triumphat.

Quo, Musa, pergis? desere barbiton,

Et sacra Pindi scande cacumina;

Non convenit lyrae jocosae

Magna modis tenuare parvis.

ANIMI MODERATIO

IN VARIIS HUMANAЕ VITAE VICISSITUDINIBUS SERVANDA

ODE

Nil firmum in terris : rident nunc gramina campis,
Mollesque flant Favonii;
Nunc mare, nunc nemora
Threiciū Aquilone sonant, et montibus altis
Nix albicat; tum aestas redit,
Et nova poma rubent.
Mutant regna vices; bellorum saepius illa
Infracta crudeli impetu
Per scelus omne ruunt.
Inachus antiquas Argorum condidit arces,
Thebana Cadmus, Attica
Moenia prisca Cecrops;
Theseus at Cecropis tenet Attica regna tyrannus,
Feroxque subvertit Domum
Inachidis Danaus.
Iliacos muros incendit Achaius ignis,
Albaeque surgunt moenia,
Romuleique lares.

Felix, qui semper moderato pectore vivit;
Secunda non illum efferunt,
Tristia nec quatiunt.

Infremat horrendus Mavors, paret aegida Pallas,
Fortuna ridens prosperis
Casibus alliciat,

Cunctorum plausu felix mens aequa manebit.
Vates Camillum nobilem
Carminibus celebrant,

Quem nec pauperies, nec Romae gloria vicit.
Hac arte terror Scipio
Indomiti Annibalis

Immortale sibi peperit per saecula nomen.
Hac arte ad astra sustulit
Gloria Fabricium.

Crescit, ut alta cedrus moderati fama Metelli,
Qui pectore invicto vices
Pertulit exilii.

Haec Virtus homines terris dabit usque beatos;
Haec ipsa posthac Caclitum
Inseret ordinibus.

AD JUVENTUTEM

UT OTIUM EFFUGIAT ET LITTERIS DET OPERAM

O D E

Otium fontem scelerum, Juventus,
Mentium virus fugito o! nefandum;
Vera nam virtus nillet usque summo
Parta labore;

Quo nihil majus, meliusve terris
Fata concessere: viros profundis
Faucibus claros animosus atri
Eripit Orci.

Arduos colles habitant Camoenae,
Quo fugax late strepit Hippocrene:
Verticem Pallas generosa caeli
Numine replet.

Nullus argento color est, et auro
Abditis terra, praetium nec Indi
Æquoris conchae; nisi depolitae
Arte renident.

Ipsa , quae noxas animosa Virtus
Spernit, iratas metuet sagittas
Otii, et saevo lacerata dente
Arma resignat.

Usque foedato retinet sopore
Otium mentem? nimium maligno
Otio indulges; age feriato
Parcite somno.

Ne moras dudum tere luctuosas;
Artium fluctus superare disce,
Sive per syrtes, scopulosve diros
Murmurat aequor.

Non vides quanto resonet rumore
Gloriae doctis Helicon Camoenis?
Palladis sacrae celebrantur artes
Tempus in omne.

Neu caput sacris redimire lauris
Inter argutas pigeat Camoenas,
Fingere et doctas operosa circum
Carmina ripas.

Rite (Saturno renuente) saccla
Artibus sacris revoces beata,
Ægra sic terris redeant in aurum
Tempora priscum.

Facta sic patrum juvat aemulari,
Sic et antiquas iterare laudes;
Macte vires: Hesperio sub antro
Fama recumbat.

Disce virtutem meliore fato:
Non opes Hermus, nec Erythra tales,
Aurifer Ganges, neque fabulosus
Condit Hydaspes.

AMICUM HORTATUR POETA

UT JOBI MODERATIONEM IMITETUR

JAMBUS INTEGER

U^t usque rectius dies suspertiles
Agas, minacis haud tibi Adriatici
Erit necesse praeterire littora,
Trucem aut Propontida, insulasve Cycladas,
Sinumve Ponticum, horridamve Thraciam;
Breve at recludo iter, tibi que congruum.
Libens sacrata volvito volumina,
Senisque disce Jobi adire semitam.
Nec hunc minacis ira sortis, et furor
Movit, favens nec ipse risus extulit.
Beatus egit ipse sic dies, id et
Tu agas oportet aequus, haud domos inops,
Opesque divitum invidere inclytas,
Opes nec inter altus efferes caput.

PRO

EMINENTISSIMO NEAPOLITANÆ ECCLESIAE ARCHIEPISCOPO

XYSTO EX DUCIBUS RIARIO SFORTIA

AD DEIPARAM SUPPLICATIO

ODE

Jessaea nostrum praesidium, et decus
Insigne Caeli sydere, cui caput
Seno bis ornat, fulgidamque
Sub pedibus premis alma Phoeben,
Lacto beas quo lumine Caelites,
Regina, XYSTUM respice Praesulem,
Fecere quem nullis secundum
Et Pietas, et amica Pallas.
Æqui tenacem propositi viam
Calcat benignus, mortiferum et nefas
Exhorret, et rectam, integramque
Vitam agit, et meritis decoram.

Vultus virentis sic gravitas sui
Cunctis vaganti froena licentiae
Injecit, amovitque culpas,
Atque bonas revocavit artes.

Clemens ab alto vertice protege;
XYSTO Parenti, sacra Deipara,
Praesentem opem asser, quaeque fudit
Assiduus pia vota, comple.

Longum per aevum temperet omnia
Nobis, opimus sic meritis Polum
Ascendat, et sero beatas
Inclutus ingrediatur arces.

---

*Et vocabis Nomen ejus Jesum: ipse
enim salvum faciet populum suum.*

MATTH. c. I. v. 21.

ODE

Gentis humanæ genitor, Tonantis
Sprevit ut primum metuenda jura;
Vidit extemplo mala luctuosa
Perdere terram.

Vidimus dentes acuisse Lethum
Pallidum, diros animique motus:
Marte crudeli resonare totum
Vidimus orbem.

Tartarus gentes miseras flagello
Terret, et saevis onerat catenis,
Sedibus laetis animas repulsas
Ducit in Orcum.

Quem vocat Divum populus potentem?
Qui mare, et caelum, variisque terram
Temperat jussis, precibus benignas
Applicat aures.

Gentium spondet Genitum querelis,
Cui dabit partes scelus expiandi,
Qui potens sternet furiale monstrum
Morte peremptus.

Ne moras dudum tere lucluosas;
Deseras caelum, venias precamur
Dulce solamen: prece sic fatigant
Carmina Vatum.

Deserit tandem Genitoris aulam
Rite susceptis hominum figuris,
Nascitur terris patiens vocari
Nomine JESUS;

Quo nihil majus, meliusve promit
Sedibus nobis Gabriel beatis.
O decus caeli, superis verendum
Nomen, et imis!

Te duce immanem rabiem tyranni
Martyres nunquam meluunt minacis,
Virgines castae, scelerisque purae
Lilia servant.

Nec venenatae feriunt sagittae,
Hostis inferni haud quatiant furores:
Scandimus calles dubios Olympi
Te duce JESU.

Gratus in terris populo fideli,
Hic amas dici Sator, et Redemptor
Dulcis, o JESU, mihi cunque salve
Rite precanti.

IN

BEATISSIMAE VIRGINIS MARIAE

NATIVITATEM

CARMEN

Tu, quae bisseis circumdata tempora stellis
Sacra geris, Caelumque premis, Lunamque bicornem,
O decus, o splendor mortalis gloria Gentis,
Alma Dei Genitrix, nostrae spes fida salutis,
Tu vatem, tu Virgo mone, sanctumque canenti
Laeta tuum Natalem adsis, viresque ministra.

Ut vitae primas hausit spirabilis auras,
Lucentemque diem aspexit Jessacïa Virgo
Sanguine praeclaro, clarisque Parentibus orta,
Qui Proavos Reges, sacrosque habuere Hierarchas,
Plausit Orbis ovans, plausere micantia Caeli
Astra, Genus hominum, et mitis concentibus Æther

Insonuit, sensitque statim nova gaudia Tellus.
Quales sub gelida sedes quibus obtigit Arcto,
Quorum longa diem ex oculis nox eripit atra,
Memnonis ut cernunt splendore rubescere montes
Auricomae dono Matris, quae praevia Phoebi
Fulgida nigrantes paulatim discutit umbras;
Laetitia exultant animi, plaususque cientes
Surgentem laeto solem clamore salutant.

Interca Pater Omnipotens superum, ac hominum Rex
Promeritos castae, summosque parabat honores
Virgini, erat Genitrix quae dudum electa Tonantis;
Namque sedens solio stellis, rutilisque pyropis,
Fulgentique auro, mixtoque adamante corusco,
Quem Superum famulantum acies, centenaque Divum
Millia se circum agglomerant, stipantque corona,
Talibus Aligerum coetus affatur ovantes:

Ætherei Proceres, nostrique micantis Olympi
Gens felix, sat longum iter arripintis oportet.
Jam tandem tenues est prodita lucis in auras
Alma Parens Verbi multos optata per annos:
Haec ignara viri sanctum, ac venerabile Numen
Concipient alvo sacros sine semine fructus
Proferet, atque suum Mater (mirabile dictu)
Virgineum servabit non temerata pudorem.
Haec, mala prima Parens quae contulit omnia Mundo,
Auferet, et noxae reparabit damna vetustae.
Hanc rerum Dominam totus venerabitur orbis,
Reginamque Poli deflexo poplite posthac
Et recolent Superi, et Plutonia regna timebunt.
Quare agite, o Famuli, atque humeris adnectite vestris

Remigium pennarum, subjectamque petentes
Terram Jessaeae persolvite prima Puellae
Officia; hoc meritum, hoc fas, hoc sibi postulat aequum.

Talia fatus erat, cum protinus omnis ab alto
Se Aligerum festiva Cohors per nubila vibrans
Carpit iter velox, dictisque obtemperat ultro.
Saturnique, Jovisque orbes, Martisque micantes,
Ferventem Solisque rotam, Venerisque nitentis,
Mercurii caelum, Phoebique, Sororis et Axem
Praeteriens, Judaeae tandem allabitur oris.

Ut primum faustae ventum est ad limina sedis,
Felicemque domum Joachim, lectissima Pubes
Caelicolum interiora subit penetralia tecti.
Qualis apum quae vere novo studiosa juvenus
Erumpunt tectis, campos, saltusque pererrant,
Si casiam, flavumque crocum, aut thyma suavia, vel si
Caeruleos hyacinthos, narcissumque oomantem
Inveniant, illos obeunt, stipantque frequentes;
Hinc laetae volitant circum, mussantque susurro,
Et dulces mellis lacrymas e suavis herbis
Molliter ore legunt, flores lambuntque legendo:
Haud secus Aligeri postquam coluere Puellam
Poplite deflexo, laeto mox ore salutant
Reginam Divum: tum se velut agmine facto
Virginis intactae fusi cunabula circum
Obsequium praestant properi, ac famulantur ovantes,
Bladitiisque sovere student, certantque vicissim
Promeritos tantae Divae persolvere honores.
Hinc jucundarum vocum discordia concors
Auditur, resonatque idem modulamine tectum.

Nam argutos alii divino pollicis ictu
Vel tenuant nervos, gaudentque impellere chordas;
Vel pulsant tremulo resonantia tympana plectro,
Æthera demulcentque lyra, fidibusque canoris;
Ast alii calamos inflant, tenuesque cicutas
Dulcisonas, animantque tubas, lituosque sonoros;
Laetitiam ingeminant plausus: simul intonat omnis
Mugilque innumeris reboans jam vocibus aer.
Illius egregias caelo pars laudibus aequat
Virtutes animi, ornamentaque summa decoris;
Quemque statim concepta suae Genitricis in alvo
Rettulit insignem Stygio de rege triumphum.
Pars stupefacta sui Divinum pectoris ignem
Tollit, Virgineumque effert sine labe pudorem.
Tunc Abrahae petiisse sinum, Patrumque Senatum,
Qui meritis, summisque licet virtutibus aucti
Concilio nondum poterant accumbere Divum,
Nonnullos adüsse putarem, ac talia fassos:
Plaudite felices, Animae, o nimiumque beatæ
Plaudite lactantes, hilaresque ad sydera voces
Tollite, sollicitaeque imo de pectore curae
Longe abeant; jam Vota valent, jam exivit in auras
Quae capiat Divinam utero Virguncula Prolem,
Quae clausum Vobis Caelum reserabit Olympi.

Interea Terras inter, Caelumque profundum
Bellum oritur, pugnantque simul, certantque vicissim:
Cui primum Reginam hominum, Superumque liceret
Excipere hospitio? Caelum pars clarior Orbis
Debita Jessacæ sedes exclamat Olympus.
Non ita quin potius certat mihi debita Tellus.

Tunc Pater Omnipotens: Quae tot discordia lites
Excitat, aut vestros animos quae cura remordet?
Haud pacis bene conveniunt haec bella diebus.
Quod si tantus amor Vobis gaudere sereno
Virginis ore, movetque sui Vos gratia vultus:
Ecce modum vestro ponam, finemque labori.
Illius aspectu prolixo tempore Tellus
Gaudeat, Ipsiusque sacris laetissima plantis
Se subeat, tantoque bono prior illa fruatur.
Ast Caelum Reginam hominum, Divumque potentem
Æternum teneat, mortis cum senserit ictum.
Dixit: et illico Terra sibi, Caelumque vicissim
Compositis inter sese aequo foedere rebus
Amplexus dulces, atque oscula amica dedere,
Jessaeamque suo Divam de more salutant.

IN DEIPARAE VIRGINIS NATALEM

O D E

Ite luctus, ite curae,
Ite tristes neniae,
Quibus nostra premebantur,
Ite questus, pectora ;
Dum creata cuncta gaudent
Ite questus longius.
Cerno lumen insuetum,
Quod per orbem fulgurat,
Quod nitore vincit ignes
Emicantis aetheris.
Namque in auras concupita
Edita est Virguncula,
Increati quae serena
Solis est praeenuncia ;
Qui vetustae mox fugabit
Atra culpae nubila ;

Nosque dira vindicabit
Servitute Tartari.

Ducat ergo quisque plausus,
Quisque vivens gestiat,

Et serena fronte laetus
Grata carpat gaudia.

Nulla posthac nostra tristis
Corda cura torqueat;

Sed voluptas, jubilumque
Illa semper impleat.

Dum Puella dulcis auras
Spirat ore lacteo;

Quam jacentes deprecemur
Corde puro Virginem.

Laeta nostris flecte rebus
Flecte Virgo lumina;

Dulce nobis sis levamen
Sisque propugnaculum.

Quisque victor ut superbum
Vincat hostem daemonem,

Et triumphans emicantem
Cernat Axis Regiam,

Atque ovans Tui fruatur
Oris almo lumine.

—

ALEXANDER SEVERUS

AUGUSTUS ROMANORUM IMPERATOR

CARMEN

Roma diu felix longos dominata per annos,
Qua Sol exoritur, qua se demergit in undas,
Conjunctos stabili servat pax foedere cives;
Cana fides, ac Vesta ferunt sua jura Latinis,
Ac positis bellis furor infremit ore cruento.
Exitium jam Roma timet. Bellona per urbem
Horrida bella struit saevis civilibus armis;
Eumenidum stipata choro discordia circum
Undique bacchatur, miscentur cuncta tumultu.
Heu nimium infelix! (rerum pulcherrima Roma
Sic fatur lacrimans) quae me nunc fata manebunt?
Quo pietas, quo prisca fides, quo magna potestas

Decidit Imperii ? primus quonam ille Quiritum
Rex, qui septenas muro circumdedit arces ?
Quo, vos Scipiades, gemini duo fulmina belli ?
Ergo sic Latii vires cecidere potentis !
Jupiter omnipotens, gentis miserere Latinae :
Non te tanta movent fors discrimina rerum ?
Nonne vides quantae Capitolia celsa minantur
Pernicies ? convertunt in mea viscera cives
Robora, et ipsa meos horrescit Parthia casus.
Oro, tuae gentis ne obliviscare Latinae.

Talibus oraulem superi Regnator Olympi
Audiit, ac miserans placido sic ore locutus :
Eja age, sume animum, vanumque expelle timorem ;
Cura mihi ante alias sunt altae moenia Romae.
Finis erit lacrymis ; jam te meliora manebunt.
Magnanimus Juvenis genus alta e gente Severus
Nomine Alexander, Latii cui magna potestas,
Qui reget imperio populos, et jura Latinis
Propitius dabit, unus vobis restituet rem,
Et rursus Latii Saturni saccula condet.
Jamque Vir hic Superis labor est, ea cura Minervam
Sollicitat, tantoque suo se jaclat alumno,
Quem Puerum docuit nunquam contempere Divos,
Et populos regere, et patrios componere mores.
Dixit, et intonuit caelum simul omine laeto.

Exeritur lux alma polo, laetamque sereno
Auroram Phaëtonis equis jam lumine fundit ;
Et novus extemplo rerum jam nascitur ordo.
Festivos en Roma dies, en laeta triumphos
Instituit ; clangore tubae, lituique canoro

Undique fausta canunt; cives clamore per urbem
Incedunt hilari, plausu longe assonat aether.
Insignem pietate virum jam Roma Severum,
Conciliumque Patrum Regem conclamat, et omnes
Concelebrant cives, septenae vocibus arces
Laetitia resonant, exultant littora plausu.

Interea Juvenis tanto insignitus honore
Caeperat auspiciis vixdum regnare secundis,
Pronus humi supplex duplices ad sydera palmas
Sustulit, atque Deos roseo sic ore precatur :
Reddere quas valeam, Superi, pro munere grates
Vobis, queis animi didici compescere motus,
Justitiam colere, et Latii componere mores ?
Vos precor Italiae gentes, Romanaque regna
Post varios casus rebus servate secundis.
Sic orans Superos onerabat sydera votis.
Fasce sub injusto labefactas addito vires,
Musa, precor, valemque tuum primordia Regni
Invicti Juvenis doceas, queis artibus ille
Romuleam laetis rexit successibus Urbem.

Ingreditur populis circum plaudentibus Aulam
Magnus Alexander regum mitissimus unus.
Mutat Roma vices post tot discrimina rerum :
Qualis ut hybernae tellus post frigora brumae,
Chloris ubi redolens invisit floribus arva.
Ille diu miseris belli discrimine terras
Consilio, auspicioque reget, populisque Latinis
Propitius sua jura dabit. Nisi bella volenti
Aspera bella feret: quo fractae vindice cedent
Ira, minaque simul: vis nulla inimica nocebit.

Nam super arma sedens furit discordia belli.
Cui prudens rerum est animus, firmusque secundis
Rebus, et adversis; valido ceu robore quercus,
Quae, cum decertat saevis Aquilonibus Auster,
Ipsa immota manet fixis radicibus haerens.
Hunc pietas, hunc prisca fides, quae sanguine pasci
Turpe, ferumque putant, doceant non temnere Divos,
Parcere subjectis, Latii ac miserescere gentis.
Non mihi si centum resonent in carmina linguae
Egregii Juvenis dignas comprehendere laudes,
Imperii queam formam narrare canendo.
Ergo diu vivet, nec postera saecula silebunt
Praestantis Juvenis magnum, et memorabile nomen,
Undique quod celebrant spirantibus aera figuris,
Et quod fama vehit super et Garamantas, et Indos,
Ac Tethidos fines, Atlantaeosque recessus.

Praemia tanta tulit Romae Rex ille Severus;
Namque puer didicit virtutem extendere factis,
Reddere justitiam, pacisque imponere mores.

AD LYRAM

PHALEUCIUM

Hyblaci, Lyra, fabricata mellis,
Meae deliciae, decus, levamen;
Dies usque teras male otiosas
Laborum comites araneorum?
At his crede mihi pessimi poetae
Foedis versiculis, faciliisque
Alexis celebrant graves amores.
Habe istas odio Vatiniano..
Quare sic mihi erit bene, ac beate
In rebus nimium negotiosis
Chordas tangere sat laboriosas.
Cantabis bene, sic eris poetae
Grata, et Pieridum decus Sororum.
Sic te plus oculis meis amabo,
Et tantas tibi basiationes
Dabo, quot Tanais, Tagusque arenas,
Iris quot varios habet colores,
Et quot lacrymulis nitentiores
Parit gemmea Doris uniones.

OBITUM
AUGUSTISSIMI FRANCISCI I.

UTRIUSQUE SICILIAE REGIS

DEPLORANS

POETA PARTHENOPEM ADLOQUITUR

HEXDECASYLLABI

Hinc vos, quo lubet, hinc abite, risus,
Amoris comites, jocique laeti.
Huc vos lacrymulae Simonideae.
Syren, interea tuum canorum
Cantum desere. nam sat es misella.
Ecquis non lacrymet tuas ruinas?
Hic lugent Philomelae, Acanthidesque,
Et quantum est avium loquaciorum.
Luge, Parthenope; tuum levamen
FRANCISCUS cecidit, decusque nostrum,
Et patrum Patriae beatiorum
FRANCISCUS meliorque, maximusque,

Cui sors candida nescias repulsae
Virtutes dedit, atque honestiores
Mores, qui decorant perenne Nomen.
O dirae nimium, malaeque Parcae!
Quid, Syren, tibi nunc prodest amoenus
Collis Pausylipi sat otiosi,
Et tot blandiduli, venustulique
Montes, atque avium sonus canorus?
Heu tibi Aonidum deest Sodalis
Risus, deliciaeue Gratiarum!
O saevae nimium, malaeque Parcae!
At dies memoras beatiores,
Dulci et laetitiâ ebriosiores!
Fletus est tibi nunc bene, optimeque.
Hinc vos, quo lubet, hinc abite, risus.

POLEMON

CARMEN

Ergo Pieridum, spatiosaque limina Phoebi
Audax ingredior : sacros mihi Pimpha recessus
Pandit, et Aoniis frontem dat cingere lauris.
Ecquis primus erit labor? haud horrentia Martis
Arma canam, non insanos Atridis amores,
Troia neu Grajis crepitantia moenia flammis.
Magnum opus aggredior, major mihi nascitur ordo.
Tu vatem tu, Musa, mone; nunc carmine dicam,
Ut Polemon, veteri res est notissima fama,
Implicitus vitiis juveniles duxerit annos:
Mox, morum leges Sophia diclante magistra,
Virtutis studium magno properaverit ausu.

Urbs antiqua fuit, Cecrops quam condidit olim,
Dives opum, magis at turba veneranda Sophorum.
Pallas ut fertur Divumque, hominumque Satore
Nata potens quondam hanc urbem rexisse superbam.
Hic Polemon, fama est, generis prinordia nactus,
Hic, dum membra virent, ruit in genus omne malorum,
Quae valet effusis fraenis suadere voluptas.
Ecce urbs jam tota instar habet, faciemque theatri;
Implent festivis cives clamoribus auras,
Certatimque canunt nocturni carmina Comi.
Qualis ubi Delum maternam intonsus Apollo
Invisit, Cretes, Dryopesque altaria circum
Fundunt thura focis, agiles miscentque choreas.
Haud mora, tunc Polemon auroque insignis, et ostro
Progreditur fastu ante alios pulcherrimus omnes.
Cui caput intonsum, crines nodantur in aurum,
Candida membra nitent chlamydem circumdata limbo
Sidoniam picto, subnectit fibula vestem
Gemmae, et ex auro plantas talaria cingunt.

Stat domus umbrosae inter opaca silentia sylvae,
Gressum hominum cuivis datur huc inferre potestas,
Atque inter dumos virtutum quaerere verum,
Scilicet hic reserat caussas Sapientia rerum,
Consilioque regit mentes, jussisque gubernat.
Has Juvenis Polemon aedes tum forte penetrat,
Histrio ut ingreditur gestuque habituque theatrum.
Ventum erat ad tacitum limen Xenocratis. Ecce
Quum subito sensit varios sub pectore motus
Iusignis pietate Senex, ac Palladis auctus
Numinis afflatu placido sic ore locutus:

Quo, Juvenis, properas? quae haec est audacia mentis?
Audesne abstrusos Sophiae penetrare recessus?
Siste gradum, Polemon, veneranda haec limina servat
Cura vigil, variusque labor. Sapientia spernit
Ignavos animos et turpia gaudia mentis.
Equis finis erit? Tantum mortalia cogit
Pectora luxuries, et dulcia pocula Circes?
Eja age sume animum: nos omnia possumus omnes
Auspicio Superum. Quae te mora tarda moratur?
Quis nova perturbat terror molimina mentis?
Rumpe moras omnes, animum melioribus apta.

His dictis Polemon totos expalluit artus,
Et trepidans silet, obtutuque immobilis haeret,
Demittitque oculos, arrectisque auribus adstat.
Confusus jam mente labat, dubiisque pererrat
Incertus: nunc dicta Senis laudatque, probatque;
Dulcia nunc animum vitiorum vincla retardant.
Ceu quondam in pelago nautis nox incubat atra,
Continuo venti volvunt mare, et aequora surgunt;
Navibus abruptis, jactantur gurgite vasto
Undique dispersi, medias errantque per undas.
Tantane mollities juvenilia pectora vexat!
Multaque dura suo tristi dum corde volutat
Cecropides Juvenis, Domus omnipotentis Olympi
Panditur, et subito vibratus ab aethere fulgor
Cum sonitu venit. En properat Tritonia Virgo:
Praecingit pallam gemmis, auroque rigentem,
Atque humeris pendet croceo velamen acantho,
Ambrosiaecque fluunt divino pectore rores.
Palladium Numen jam pura in nube refulgens

Olli sese offert, aeterno et lumine replet.
Illius incendit mentem, simul omine laeto
Firmat spemque, animumque, suum implicat ignem.
Protinus hic Pallas celeri secat aethera cursu,
Stelligerasque domos petit, et se iuniscuit astris.

Agnovit Polemon pulcherrima Palladis ora,
Pronus humi supplex divinum Numen adorat,
Excussoque metu duplices ad sydera palmas
Sustulit, atque brevi fugientem est ore sequutus:
O decus, o caeli supremi Nata Tonantis,
Me natum adspicias ; varios et adire labores,
Et tumidos animi doceas compescere motus.

Dixerat, et dicto citius (mirabile visu!
Non ignota cano) exardens pietatis amore
Magnanimus contemnit opes, contemnit honores.
Exjcit ex humeris chlamydem de murice pictam,
Carpit et insignem gemmis, auroque coronam ;
Mollitiaeque graves spernit fraudesque, dolosque,
Atque sui victor, positis insignibus, almae
Palladis, auspiciis melioribus, excolit artes.
Profuit usque adeo Sophiae penetrare recessus. }

ECLOGA

LYCIDAS et MILCON

Lyc. **A**dspicis ut Thetidis Neptunus temperat undas,
Ut nullis, Milcon, turbantur caerulea ventis.
Rupe sub aequorea captantem frigora mecum
Te juvat has horas cantando fallere; donec
Tranquillo inspiciam fluitantes aequore nassas.
Hic nuper cecinit dulcis Doradallus, et Ægon,
Certantes pariter, pariter data dona ferentes.

Milc. Quo me cunque vocas, Lycida, quo jusseris, ibo.
Dulce per aestatem, Zephyris motantibus auras,
Ducere squamigeros pisces sub rupe canendo.
At mihi non facili est carmen deducere vena;
Nocte meae tota raucae cecinere Camoenae.
Nam sinuosa Galilaeae prope littora nostrae
Argutus Celadon scopuli de vertice summo
Alterno est mecum modulatus carmina cantu.

Lyc. Quid mihi tu memoras, Milcon, quae caussa canendi?

Sed rogo, quae Celadon cecinit tibi carmina noster?

Milc. Equis erit, Lycida, qui nunc spectacula pompae

Explicet, et verbis aequet, quae magna notavi?

Est mihi nunc melius vixdum numerare vel hamos,

Vimine vel nassas texas, vel licia retis.

Lyc. Eja age rumpe moras; en ponunt murmura fluctus,

Et Zephiris placidae crespantur leniter undae.

Milc. Pauca quidem recolo, quae, dum per caerula pisces

Saltibus innumeris saliebant, mente notavi.

Syrenes, mea cura, hilares nunc sistite cantus:

Non ignota cano, faveat mihi doctus Apollo;

Pierides facili deducant carmina vena.

Huc ades, o formose Simon, o gloria nostrum.

Nil mihi jucundum sine te, mihi displicet uuda;

Te sine vix placidum per noctem murmurat aequor;

Et vacuae nullo curvantur pondere nassae.

Huc ades, o formose Simon, o gloria nostrum.

Haec tibi sunt curae resonantia littora nostra,

Aequoreae rupes, onerataque retia plumbo.

Aspice nos, mitisque veni, tu gaudia nobis

Semper eris, semper faustum piscantibus omen.

Adsis, nam tibi pendebunt de murice sarta,

Piscantesque omnes redimiti tempora baccis

Fumigeram salsas aram ponemus ad undas.

Si quis honos pelagi, dum Cynthia circumit aequor

Cornibus auratis, albos maclabimus haedos;

Ante pedes cistis, hamisque jacentibus undis

Saltibus innumeris hilares plaudemus ad aram.

Nereides Nymphae violis pallentibus algas

Nectent, narcissisque, rosis et littora sternerent.

Huc ades, o formose Simon, o gloria nostrum.

Haec tantum memini, quae carmina digna notavi.

Lyc. Carmina non nostris, Milcon, piscantibus unquam
Audita: atque utinam mihi tunc licuisset adesse!

Milc. Nil mirum fecere mihi sua carmina tantum,
Quam mihi fingebam tunc mente videre Simonem
Retia projicere, atque sequi vestigia Christi.

Lyc. Gloria piscantum, Galilaeae gloria nostrae.

Hoc puero quondam geutor mihi saepe solebat
Dicere, dum filis nitidos involvere rhombos
Discebam, et longos undis impellere remos.

Milc. Dic mihi nunc, Lycida, quoniam tu aetate peritus:
Equae tanta fuit Christo sibi caussa vocandi
Piscantes Andream inopes, fratremque Simonem,
Cunctis ut ferrent populis, ut Regibus orbis
Totius elapsae Caelo dictamina Legis?
Nonne erat hoc melius si tunc legisset Iolam,
Cui fortuna nimis magnas cum divite cornu
Divitias effudit, cui fuerant jam retia mille,
Et fluviis totidem nassae, totidemque carinae?

Lyc. Falleris heu nimium! qui caelo regit ab alto
Cuncta supercilio, cui tellus, pontus, et aether,
Cui pareant Superi, sunt Divi arcana profunda.
Nam poterat, sed ubi Divae Magnalia Mentis?
Hoc fuit aeterno praescriptum Numinis ore,
Ut Reges terris, ut Populi mirentur Olympi
Regnantem, et manuum colerent opera alta potentis
Numinis, et Leges divina oracula Christi.
O monstrum! o magna dies! Duodena per orbem

Piscantum Turba imperio domuere Potentes.

Milc. Ecquis erit, Lycida, qui haec inficiabitur? ante
Caerula destituunt nudos in littore pisces,
Ante pererrabunt siccas Delphines arenas,
Quam nostro Christi labantur pectore Leges.

Lyc. O laetae nobis Galilaeae littoris orae!

Quo sua sacra pedum Christus vestigia pressit.
Nunc licet optatas has nobis visere arenas.
Hinc ubi spumantes componunt murmura fluctus,
Et gaudent pisces festas agitare choreas;
Hic nos piscantes sinuosa canemus in antra.

IN OBITUM

AUGUSTISSIMI REGIS FRANCISCI I.

ELEGIA

Di meliora ferant: heu Sol caput oblegit aureum!
Haud choreas miscet coetus Hamadryadum.

Non pecudes dulci Pastores carmine mulcent,
Et resonant maesto gutture carmen aves.

Urbs vicina suos gemitus attollit ad auras,
Et repetunt colles tristia verba sono. . . .

Hei mihi quid repetunt? quae vox pervenit ad aures!
« FRANCISCUS cecidit » flebilis aura vehit.

FRANCISCUS cecidit!!! secum spes occidit alta;
Occidit heu nostri gloria rara soli.

Siccine nos rigidi premit inclementia fati?
Quis Regem a mortis limine restituet?

Non genus, aut virtus, non gloria profuit illi,
Non prosunt famae pignora tanta suae.

Vota movent Superos: caelum complete querelis ....
Heu spernunt nostras aspera fata preces.

Una dies ergo destruxit gaudia nostra,
Atque Patrem patriae perdidit una dies.

Quantas heu secum tulit una ruina ruinas!
Quis tenet in tantis pectora firma malis?

Assiduo nobis tabescunt lumina fletu;
Omnia nam secum gaudia nostra jacent.

Moesta Patrem patriae dulcem Trinacria clamat,
Ipse fluit luteis squallidus Arnus aquis.

Parthenopeque decus sparsis turbata capillis
Ad tumulum plorat, deliciasque suas.

Vos quoque Pastores tumulum componite ad aram,
Et bona flebilibus dicite verba sonis.

Fundite thura focis, Nymphae, ad tumulum urite odores,
Dum decorant vestras tristiaserta comas.

Sic vos, Pastores, luctus renovate quotannis;
Sic vos et, Nymphae, spargite thura focis:

Ut memores sylvae resonent per saecula Nomen,
Atque in perpetuum fama loquatur anus.

ECLOGA

CORYDON, TYTINUS, DEINDE MENALCAS.

Cory. **T**ityre, quid vacuus viridi projectus in antro
Dumosa pendere vides de rupe capellas?

Tity. Venisti tandem, Corydon! nunc carmina tantum
Nostra valent; sedeas hic, carmina laeta canamus.
Doctus ego calamis, dulci tu voce magister.
Dulce per aestatem zephyris motantibus auras
Rupe sub antiqua gratos expromere versus.
Otia sic vitae per carmina laeta fruamur.

Cory. Otia quid jactas, quid carmina, Tityre, laeta?
Fistula quid prodest, quid nobis carmina reddunt?
Non decet in sylvis pastores otia ducant.
Omnia tempus habent; fas est ad mulctra capellas
Ducere, nunc teneros agnos depascere, et haedos;
Nunc agere ad puras sitientes expedit undas,
Et pastos stabulis certantes claudere tauros.
Hoc est, cur Genitor puero mihi saepe solebat
Dicere, dum tumuli Tirsi mulgebat ad umbras:
Frange, puer, calamos, insanos desere versus,
Triste lupus stabulis, pastoribus otia nobis.

Tity. Vera refers, Corydon. Vidisti forte capellas
Alphesibaei pascentes in valle reducta?
Heu infelix grex! crede mihi vix ossibus haerent.
Non curat pecudes ad pascua ducere lacta,
Atque semel vocat hirsutas ad mulctra capellas,
Sero cogit pecus, et sero ad praesepia ducit.

Cory. Hoc equidem damnum pastoribus otia reddunt.
Segnitie nobis nihil est letalius unquam.
Ecquis damna potest, ecquis numerare ruinas
Desidiosae vitae? Verum mihi tradidit Alcon:
Ut lupus insidias pecori, vel piscibus hamus
Clam meditatur, sic pastoribus otia nobis.

Tity. Saepe meis oculis heu quae spectacula vidi!

Cory. Huc properat Pastor.

Tity. Corydon, est ille Menalcas.

Men. Numquid in his, Corydon, vidisti forte juveneam
Vallibus?

Cory. Haud vidi.

Men. Solet illa occurrere tauris
Alphesibaei.

Tity. Quid tibi? cura est ista Damonis.

Men. Quid vos jamdudum alterno sermone refertis?

Tity. Otia quam nobis sylvis pastoribus obsunt.

Men. Sit procul e nostro tam foedum pectore virus;

Ut dulce est pastis ardenti aestate expellis
Per sylvas saliente sitim restinguere rivo,
Sic labor assiduus sit dulcis tempus in omne.
Illius in sylvis vivet per saecula nomen,
Qui prior instituit tauros submittere aratro,
Vertere et incurvo foecundas vomere glebas.

O quae Pastores felicia tempora habebant!
Agricola assiduo quando lassatus aratro
Somnum carpebat placidum sub tegmine fagi;
Tunc equidem spes nunquam destituebat inanis.
Horrea flava Ceres praebebat plena quotannis
Frugibus, et canis tenera lanugine malis;
Pinguia pressa lacu fundebat musta Lyaeus.

Tity. Hei mihi quae nova pertentant nunc gaudia pectus!

Cory. O nostra infelix semper pastoribus aetas!
Tunc ibant tulae per gramina laeta capellae,
Quae bis plena domum referebant ubera lacte;
Nec pecudum noctu claudebat ovilia Pastor,
Nam vigiles nusquam metuebant ostia fures.

Tity. Heu quam diversa in sylvis sunt tempora nobis!
Fruges deludunt messem fallacibus herbis,
In campis lolium, et steriles nascuntur avenae,
Undique consurgit spinis paliurus acutis.

Men. Quod mirum, cum luce sacra redimita corymbis
Undique fumabat votivis thuribus ara;
Per sylvas pastor gaudebat figere cervos,
Et volucres captare plagis, et ludere disco.
Hoc cur in sylvis pastorum gloria Daphnis
Vivet, qui primus doctus se exercuit arcu;
Nam vicit tigres, et saevas ipse leaenas.
Quid nos pastores? sunt nobis otia curae?
Dum juga montis aper, fluvios dum piscis amabit;
Dum cyliso pascuntur oves per gramina campis,
Assidui nobis sit semper cura laboris.

Aurea sic nobis pastorum saecula redibunt.

Tity. Quam mihi dulces sonant tua carmina, docte Menalca!

Tecum una in sylvis gauderem ducere vitam.

Cory. Eja age surgamus, fas est depellere tauros,
Et pastos agnos ad puras fluminis undas.
Cras eadem dicemus; habent iterata leporem.

STUDIOSAE JUVENTUTI

NIHIL TURPIUS OTIO NIHILQUE LABORE UTILIUS

ELEGIA

Quisque opus aggreditur : propellit navita puppim,
Pastor agit pecudes, miles et arma gerit.

Ipsa vices iterat rerum natura quotannis,
Et renovat flavas annua terra comas.

Tristis hyems furit, et saevis aquilonibus horret ;
Ver rediit ; resonant gutture carmen aves.

Cernite, ut exurit tellurem Sirius aestus,
Florida adest aestas spicea serla gerens.

Pomifer Autumnus seclis succedit aristis,
Atque premit pleno pingua musta lacu.

Undique componunt volucres pro tempore nidos,
Progeniemque suam quisque calore fovet.

Ipsa per aestatem quaerens formica futuras
Divitias, longas itque, reditque vias.

Ah pudeat juvenes vitam traducere inertem!
Dum exemplis doceant provida bruta suis.

Pulchrior effulget Virtus comitata labore,
Quo nihil hinc melius reddere fata queant.

Hac decet aetate studiis insudare Minervae,
Castalii et firmo culmina adire pede.

Haud pigeat Sophiae abstrusos penetrare recessus,
Socratis haud pudeat volvere nocte libros.

Ardna sunt quamvis virtutis limina, solus
Attamen assiduus perficit omne labor.

Cernite Meonidem, qui iras celebravit Achillis,
Et Vatem egregium, qui arma, virumque canit.

Cernite facundi grajam Demosthenis artem;
Cernite, qui immenso Pindarus ore ruit:

Laudibus hos effert saeculorum fama superstes,
Quilibet et situs nomina tanta canit.

Per titulos, fastosque manent, quos improbus almae
Limina Virtutis duxit ad alta labor.

IMPROVISAM

AUGUSTISSIMI REGIS FERDINANDI I.

MORTEM COMMENDAT POETA

EPIGRAMMA

Ergo soporati ruperunt stamina Regis
Parcae. Quid mirum? praemia digna Viro.

FERNANDUS periit: mors infremit ore cruento;
Credidit occulte tollere sarta comae.

Ah demens! placido clausit Rex lumina somno,
Cinget et aeternae fulgida sarta polo.

AD CUNAS

PRINCIPIS ALOYSII BORBONII

REGIS FERDINANDI II. FILII ET REGALIS PRIMOGENITI MARIAE THERESIAE
AUGUSTAE REGINAE

EPIGRAMMA

Ite cito, pueri, florentes ite per agros,
Purpureasque manu carpite Veris opes.
Namque novae Proceres celebrant cunabula Prolis
FERNANDI, et Siculus plaudit uterque Polus.
Jam nati Pueri regalia tecta petatis
Nunc decet, et votis annuit ipse Deus.
Non Arabum merces, non gemmas munera Regum,
Nec cupit Hyblaeo dulcia melle Puer.
Lilia mista rosis regales spargite cunas;
Parvula nam Mater munera floris amat.

DE PRAESTANTIA VIRGINIS

EPIGRAMMA

Cernite, Mortales, praestet quid Virgine Virgo,
Una Mali fuit; ast altera caussa Boni.

Virgo vetus mortem, peperit nova Virgo salutem,
Illoque nos Erebo, protulit ista Polo.

IN DOMUM VIRGINIS

EPIGRAMMA

Caelicolae haud pigeat stellata relinquere Regna;
Visere et Hospitium Virginis eximium.

Quippe aliquid majus vobis, mihi credite, parva
Sedibus aethereis continet illa Domus.

Quem capere haud unquam caeli valuere, beatæ
Claudere jam potuit Virginis hospitium.

ANAGRAMMA

VIRGO MATER

CARMEN

V t surgens pellit sensim Titania nocte. . . . . **M**
I llustransque diem recreat moerentia cord . . . **V**
R egali sata sanguine sic mala cuncta fugavi. . **T**
C audio et implevit, magno Terramque, Polumque. **E**
O mirum! quae Virgo fuit, foecundaque Mater. . **R**

ANAGRAMMA

Orta est Maria

PHALÆCIUM

O felix nimium sacrata Virg . . . . . O
 Regina o Superum , Deique Mater . . . . . R
 Tu spes nostra, salusque Tu una quotquo . . . . . T
 Ad vitam genuit Parens vetust . . . . . A
 Excellis meritoque , gratiisque . . . . . E
 Spirantes oriens ut hauris aura . . . . . S
 Tuis se pedibus Diana subdi . . . . . T
 Niroque irradians nitore amictu . . . . . N
 Aplat Sol Tibi, et astra clarior . . . . . A
 Restringunt caput , et serenus Æthe . . . . . R
 In terris tribuit, Tibique cael I
 Augustum imperium, et decora sceptr . . . . . A

AD DEIPARAM VIRGINEM

HYMNUS

Optata surgit jamdiu
Aurora Solis praevia,
Qui luce pura Gratiae
Noxae repellat nubila.

Desperet ergo pallidus
Ictus dolore Tartarus,
Ardens furore saeviat,
Utrumque dentem comprimat.

Solvenda sentit vincula,
Dirae suae Tyrannidis,
Quibus gementes effertus
Vexabat Adae filios.

Beata Gens mortalium
Moerore pulso jubila,
Votique compos gestiens
Luctus repelle flebiles.

En alti Olympi Conditor
Culpaē pius caliginem;
Exorta dum est Deipara,
Ex Orbe pellet turbidam.

Pax ergo ubique floreat,
Fidesque, Spes, et Charitas;
Nil nostra posthac sordidum
Purgata corda polluat.

ÆTERNA LAUS DEO,
ET DEIPARÆ SINE LABE CONCEPTÆ,
AC DIVO ALPHONSO MARIAE DE LIGORIO

I N D E X

I.	Summo labore summa gloria comparatur — <i>Ode</i>	pag. 5
II.	Ob Principis Juventutis Francisci Regalis Infantis Ferdinandi II, et Christinae Reginae faustissimi Ortus laetitiam— <i>Elegia</i>	8
III.	Religionis Prosopopœja — <i>Ode</i>	10
IV.	Justitiam et Charitatem commendat Poeta et paucos ab in- veniente aetate hisce virtutibus assuefaciendos — <i>Ode</i>	13
V.	Animi moderatio in variis humanæ vitæ vicissitudinibus ser- vanda — <i>Ode</i>	16
VI.	Ad Juventutem ut otium effugiat, et litteris del operam— <i>Ode</i>	18
VII.	Amicum hortatur Poeta, ut Jobi moderationem imitetur— <i>Iambus integer</i>	21
VIII.	Pro Eminentissimo Neapolitanæ Ecclesiæ Archiepiscopo Xy- sto ex Ducibus Riario Sfortia ad Deiparam supplicatio — <i>Ode</i>	22
IX.	Et vocabis nomen ejus Jesum: ipse enim salvum faciet popu- lum suum. — Matth. cap. I, v. 21— <i>Ode</i>	24
X.	In Beatissimæ Virginis Mariæ Nativitatem — <i>Carmen</i>	20
XI.	In Deiparæ Virginis natalem — <i>Ode</i>	31
XII.	Alexander Severus Augustus Romanorum Imperator — <i>Carmen</i>	33
XIII.	Ad Lyram — <i>Phalæcium</i>	37
XIV.	Obitum Augustissimi Francisci utriusque Siciliae Regis de- plorans Poeta Parthenopœan adloquitur — <i>Heptacasyllabi</i>	38
XV.	Polemon. — <i>Carmen</i>	40
XVI.	<i>Lycidas et Mitor</i> — <i>Ecloga</i>	44
XVII.	In obitum Augustissimi Regis Francisci I. — <i>Elegia</i>	48
XVIII.	<i>Corydon, Tytirus, deinde Menalcas</i> — <i>Ecloga</i>	50
XIX.	Studiosæ Juventuti nihil turpius otio, nihilque labore uti- lius — <i>Elegia</i>	54
XX.	Improvizam Augustissimi Regis Ferdinandi I. mortem com- mendat Poeta — <i>Epigramma</i>	56
XXI.	Ad Canas Principis Alexsii Borbonii Regis Ferdinandi II Fi- lii et Regalis Primogeniti Mariæ Theresiæ Augustæ Regi- næ — <i>Epigramma</i>	57
XXII.	De Præstantia Virginis — <i>Epigramma</i>	58
XXIII.	In Domum Virginis — <i>Epigramma</i>	59
XXIV.	Anagramma: VIRGO MATER. — <i>Carmen</i>	60
XXV.	Anagramma ORTA EST MARIA — <i>Phalæcium</i>	61
XXVI.	Ad Deiparam Virginem — <i>Hymnus</i>	62

